

1863-07-16

SENDER

Titus Schouw

RECIPIENT

Georgia Skovgaard

FACTS

Document type:

Letter

General comment:

Brevet indeholder tre små tegninger.

Se Mappe 5, brev 68.

Sender's location:

Fremantle, Australien

Mentioned people:

Titus Schouw

Georgia Skovgaard

Archive:

Mappe 5 nr. 66

TRANSCRIPTION

Mappe 5

Brev nr. 66

Freemantel d 16 de Juli 1863

Kjære G! Naar Du paa Australiens Kort følger langs ned med Vestkysten vil Du finde en Flod af Navn Swanriver; ved dennes Udløb ligger en lille By, Freemantle, der er heg for Øieblikket. Det er en Forbryderkoloni og Halvdelen af Befolkningen bestaar af løsgivne Forbrydere. Nu skal Du ikke frygte for at jeg derfor strax bliver slaaet ihjel. Tvertimod der er maaske ingen Steder hvor man lever sikkrere for Liv og Eiendom end i en Forbryderkoloni. I det Mindste er det et Factum, at der ●2●

her i Colonien findes forholdsvis flere Forbrydere og færre Forbrydelser end noget andet Sted i Vesten. Det er i og for sig ogsaa ganske rimeligt da her naturligvis passes bedre paa end noget som helst andet Sted og Fristelserne ere forholdsvis langt ringere end andre Lande. Een Ting forundrede mig meget da jeg kom i Land. Jeg havde naturligvis ventet hele Byen vrimlede af Militære og Policemænd, og fandt aldeles ingen Soldater og kun ringe Antal af Policemænd. Forbryderne bo i en meget stor Bygning med en høi Muur om, hvor de hver have sin lille Celle om Natten. Om Dagene arbeide

●3●

de enten i forskellige Værksteder, som findes i selve Fængslet, eller udenfor dette ved offentlige Arbejder, Vei o.s.v. De kunne saaledes i deres Fangetid lære hvilket Haandværk de ønske. Her er desuden Skole, Kirke, Hospital o.s.v. De ere fødte meget godt, have gode Klæder, Badestuer, kort sagt behandles i det Hele langt bedre end Soldater og Matroser, som Dickens siger.

Efter et vist Antal Aar tilbragt paa denne Maade faa [de] Tilladelse til at forlade Fængslet, dersom deres Opførsel har været god, og kan nu nedsætte dem i Colonien og arbeide paa egen Haand; men ere endnu for nogle Aar under Politiets Opsyn, inden de blive ganske fri. Den mindste Forbrydelse af de engang Løsladte Fanger straffes med Døden.

●4●

Dog forekommer det mig at være meget mildt og Humant. En Mand har [overstreget: ?formodentlig] f. Ex. slaaet sin Kone ihjel og kan 6 a 7 Aar efter gaa frit om og gjøre hvad han lyster, gifte sig igjen f. Ex. dersom nogen vil have ham? Ikke at tale om at Behandlinger i Fængslet, naar de opføre dem godt, er saa udmærket, som meget faa af den arbejdende Classe kunne have det udenfor naar de skulle føde Kone og Børn; hvilket

godt kunde tænkes at friste Folk til Forbrydelser for paa den Maade at blive forsørget af Staten. Forbrydelser i Fangenskab, selv meget smaa, Ulydighed f. Ex. straffes haardt. Jeg saa Een, som for 28 Dage var sat paa uafbrudt Vand og Brød i et bælgmørkt Hul. Jeg havde ikke troet det muligt, at et Menneske kunde leve saa længe paa den Føde.

●5●

Landet det vil sige den lille Deel af det jeg endnu har seet, behager mig særdeles. Det er saa forskjelligt fra Java som vel er muligt. Men trods at det naturligviis fremkommer fattigt efter en saa yppig Natur, som findes i Troperne, foretrækker jeg dog dette. Man bliver kjed af den Tropiske Natur, sløvet af den uendelige Rigdom. Rimeligviis har Klimaets svækkende Indflydelse sin store Deel heri. Uden nogensinde at føle mig besværet af Heden følte jeg dog tilsidst den sløvende Indflydelse af et tropisk Klima. Man bliver uimodtagelig for Indtryk og ligegyldig; den friske Livsnydelse taber sig. – Fra den brede sandede kyst, hvor de friske klare Bølger vælte sig, hæver Landet sig smukt og jævnt

●6●

afrundede Bakker, af en let Sandjord som hviler paa et Underlag af Kalksteen, dannet af gamle Koraller. Vegetationen her er meget smuk, allehaande lyngagtige og immergrønne Buske, og skjønt det ikke er den rette Tid er her en stor Rigdom af smukke Blomster. En smuk Cypres voxer her langs Kysten, som ligner meget den italienske, men er mere buskagtig. Omtrent 3 engelske Miil ude i Stranden ligger en Række smaa Øer og Klipper, hvor Brænningen fra det store Hav aldrig ophøre, og man kan fra Land see Skummet staa høit i Veiret omkring Klipperne. Omtrent en halv engelsk Miil inde fra Kysten begynder Skovvegetationen. Den dannes navnlig af Gumtræer, som blive store anselige Træer og

●7●

ligne vore Pile meget. Underskoven dannes af allehaande mindre Buske og Smaatræer, alle immergrønne. De [overstreget: t] snurrigste af disse er en Busk med en kort Stamme og Grene aldeles som Paderokken, ingen Blade ; og det saakaldte Græstræ, en rund [udeelt] Stamme, jeg har seet dem indtil 5 Alen høi, paa Toppen af denne en stor Græstot af grovt trekantet Græs. Fra Toppen af en Bakke seer Landet godt ud. Floden der slynger sig mellem de skovklædte Bredder, bryder den store Eensformighed af Skovtoppene, som sprede sig for Øiet næsten som et Hav i det Uendelige. Inde i Skoven træffer man af og til en aaben Plads bevokset med Sæd, hvis friske grønne Farve er en behagelig Afveksling for Øiet fra alt det læderagtige, glindsende Løv paa Træerne; her ligger en

venlig lille

●8●

Bolig med en indhegnet Frugthave omkring. Lidt derfra møder man Køerne alle med Klokke om Halsen. Jorden er ikke vidre frugtbar her men er udmærket til Kjøkkensager og Frugter. Jeg har her seet den største og smukkeste Blomkaal, man kan tænke sig, ganske almindelig. Det daarlige Exemplar her vilde faa Præmie hjemme paa en Udstilling. Allehaande Europæiske Frugter gro udmærket her, Oranger, Figen, Fersken, navnlig bliver Druen ganske udmærket. Desto værre det er ikke Tiden for Frugt nu. Ogsaa Pisangen eller Tropisk Frugt modnes her. Klimaet er udmærket, en reen klar mild og behagelig Luft, dobbelt forfriskende naar man kommer fra Troperne. Af og til regner det rigitgnok temligt stærkt, men sjelden for en lang Tid. ----- Som Du seer har jeg forsøgt paa at tegne lidt af Landet, jeg haaber Du kan se hvad det skal være. Det er Udsigten over Swanriver.

●9●

Der er ingen Nation i hvilken man finder saa mange Gentlemen som i den engelske, selv her i denne lille Afkrog af Verden har jeg truffet flere end i nogen By hjemme i Danmark af samme Størrelse. Navnlig har det været mig paafaldende efter at have været sammen med Hollænderne, som vistnok ere meget brave Mennesker, men langt fra ikke have denne behagelige ugenerte og dog yderst høflige Maade at omgaaes Een paa, som er saa ejendommelig for Englænderen, og findes selv hos forholdsviis temlig Udannede. Han har en behagelig og net Maade at være gjestfri forekommende og hjælpsom uden at blive paatrængende. Han har ikke de Franskes Rigdom paa Høfligheder i Talen; men saa behøver man heller at frygte for, at han som disse efter faa Dages Bekjentskab bliver fidele og kalder Een "min Kjære".

●10●

Eller som Tyskeren, der efter en halv Dags Bekjentskab gjør Een til sin Busenfreund og betroer Een alle hans egne og "das grose deustche Vaterlands" Sorger og Ulykker. Jo meer jeg lever sammen med Englændere desto bedre synes jeg om dem, og desto fastere bliver den Anskuelse hos mig at det ikke alene er den største, dygtigste og lykkeligste Nation, men at det tillige er de behageligste Mennesker i Omgang. Ikke at tale om de engelske Damer, som idet mindste efter min Smag ere de smukkeste, sundeste og frem for alt reenligste af alle. Paa Java, hvor Damerne i og for sig vare stygge, gik de om den hele Dag i Nattrøie og Skjørt og saae saa uordentlige, dovne og sløve ud saa man

blev ganske ækkel ved dem. Det var en behagelig Forandring at see dem her saa nette og friske, smilende med de sunde røde Læber og visende de smukke hvide Tænder.

●11●

Man sige hvad man vil det er dog altid behageligere og fornøieligere at see paa noget Smukt end paa noget Stygt. Men hvor smuk end en Dame er tiltaler hun mig aldeles ikke dersom hun ikke er net og proper. Af denne Grund behage de franske Damer, jeg har seet, mig aldeles ikke. De mangle aldeles den Friskhed, som kun koldt Vand kan frembringe, [overstreget: ?] [men dette kjender] den Franske Nation i det Hele taget [overstreget: kjender] grumme lidt til. Børnene her er elle struttende af Sundhed og Styrke; de see ud som Kjødølser, og ligge den hele Dag ude i den fri Natur og rode i Sandet, en i mange Henseender udmærket Opdragelsesmetode. Jeg tænker tidt paa, hvor Englænderne komme vidt og udrette meget med de forholdsviis faa Kundskaber de erhverve i Skolen. Og vi med vore smaa 14 aarige Proffessore udrette ikke mere, om saa meget. ----

●12●

Det er langt bedre at lære lidt og [det] godt end meget og daarligt. Men vi proppe vore ulykkelige Dreng med saa meget, saa selv en godt begavet Dreng, for at [?] det Alt, maa læse meer end han har godt af i Legemlig Henseende. Følgen bliver da at de Fleste enten aldeles forsømme Bogen eller lære alt flygtigt og overfladisk kun for Øieblikket; og det sidste er værre end intet at lære, thi man vænnes derved til en Skjodesløshed som seent eller aldrig taber sig. – Det er snurrigt, men Folk kunne aldeles ikke fatte hvorfor vi reise heromkring i disse fjerne Lande i stedet for at blive i Europa, som naturligviis staaer som det forjættede Land for alle ude i Colonierne. Der er naturligviis mange snurrige Gisninger i saa Henseende, hvoraf enkelte komme os for Øre af og til, saaledes fortalte en ung og særdeles net og dannet Præst, som er her i Byen, og som i Forbigaaende sagt er den eneste jeg har truffet som har forstaaet hvorfor vi reise, at Folk her mene Knuth har havt en ulykkelig Kjærlighed og reiser for at glemme. Formodentlig er det Damernes Anskuelse.

●13●

De Indfødte her er de lavest staaende af alle Menneskelige Racer jeg har set. Deres magre og tynde, men kraftige Lemmer kunne ikke andet end minde om Aberne. De have det modbydeligste Udseende jeg endnu har seet. Men skulde for resten være godmodige, muntre og lykkelige Folk. Ovenomtalte Præst, som har levet meget blandt dem, og som gjør meget

af dem siger at de have et stort Talent for at efterabe alt. De have mange snurrige Skikke. Saaledes gnide de sig ind over hele Legemet, Ansigt og Haar tillige, med Fedt blandet med en rød [bruun] Farve lavet af brændt Leer. Naar en nær Slægtning dør farve de sig næsten ganske sorte, efter nogentid tage de en lysere Farve og tilsidst ende de med en ganske hvid. Til de

●14●

forskjellige Farver høre forskellige Prydelser om Hovedet og Armene af Fjedre. En anden snurrig Skik er den Maade paa hvilken de vise at de gaa paa Frierfødder til at Fruentimmer. De tage nemlig Læggebenet af en Kænguru spidse det til paa den ene Ende og stikker det gennem Næsen. Det morsomste er imidlertid at der mellem disse som alle andre Steder i Verden findes gamle Koner som stifte Partierne mellem de Elskende, og altid føre et Antal af saadanne Kængurebeen med sig som mod en Godtgjørelse overlades til Frieren. Som Arbeidere ere disse Australiere aldeles ubrugelige, og de høre uden Tvivl til de Racer, som snart ville

●15●

uddø, og ere aldeles uskikkede til Culturen. Politiet bruge dem her til at gaa paa Sporet efter undvegne Forbrydere, hvortil de ere udmærkede. Deres Vaaben er af Træ og bestaa af Spyd, Skjold og en Stok til at kaste med, deres Klæder af Kænguruskind. De leve af vilde Frugter og Rødder, hvoraf her findes en stor Mængde, og Fuglevildt, navnlig Kakkaduer, samt Kænguruer naar de kunde faa dem fat. Deres vigtigste Vaaben er den saakaldte [?] eller Boomerang af denne Form (lille tegning af en bommerang) lavet af træ. De kaste den med stor Færdighed efter Fugle eller deres Fjende og kunne godt slaa en Mand død med den. Det mærkeligste er at de kunne kaste den saaledes at den kommer tilbage til dem

●16●

De kaste den ud fra dem omtrent 30 Alen, den gaaer i 3 Cirkelbuer den ene mindre end den anden og falder tilsidst næsten ved Foden af Kasteren. Det seer ganske mærkværdigt ud. Undertiden daler den heelt ned til Jorden og kan da pludseligt reise sig igjen høit op i Luften. Foruden den egentlige store Bue den beskriver, dreier den hele Tiden om sig selv med en stor Hastighed, hvilket frembringer en Lyd som [Vingeslaget af] [overstreget: naar] en And.

d. 20de Juli

Om et par Dage reise vi herfra til en Havn paa Sydkysten, King Georges Sound, for derfra at gaa med Dampskib til Melbourne. Jeg haaber der at

finde Breve fra Dig hvilke jeg længes meget efter. Min bedste Hilsen til
Skovgaard og Drengene fra Din hengivne Broder

Jeg forklarer det mig at være
 meget mildt og human. En Mand
 der forsvandt f. Ea. daet sin
 Fædre idyll og den S. i den efter gaa
 frit om og gjøre hvad han Lyder, gifter
 sig igjen f. Ea. derom nogen vil have
 ham? Men at tale om at behandle
 i Tængsel, naar de offer dem godt,
 og saa indvirket, som migst fæ af
 den arkaiske Cleide kunne have
 det udenfor saa de skulle føle Thine
 og Børn, hvilket godt kunde tænkes
 at friste Takt til Fortrydelse for paa
 den Maade at blive forøget af Tiden.
 Fortrydelse i Tængskabet, alle meget
 mere, Ulydighed f. Ea. straf for herit.
 Ja saa Com, som for 28 Dage var det paa
 sigbrudt Land og Brød i et halvt dødt Tilt.
 Jeg havde ikke troet det muligt, at et Menneske
 ikke kunde leve saalange paa den Føde.

SKOVGAARD
 14.359
 MUSEET
 SKOVGAARD-MUSEET
 Mappe 5 Nr. 66

Diamond 2. 10de Juli
 1883.

Hier J. Thar da paa Antikens
 Stort følger langt med med Vertigale
 vil du finde en Flod af Aften
 Ivarer, ved denne Udledt bager
 en lille By, Fremadte, der er
 jeg for Gidlikket. Det er en
 Fortrydelse og Halvdelen af
 Befolkningen bestaar af Løgnere
 Fortrydelse. Vi skal de ikke
 frygte for at jeg derfor strax bliver
 slaet ihjel. Toet imod der er
 maene ingen Hæde hvor man
 lever sikrere for Liv og Eensom
 end i en Fortrydelse. I det
 Mindste er det et Faktum, at der

her i Blomien findes forholdsvis flere
Fotbrydere og færre Fotbryddere end
noget andet Sted i Norden. Det er i
et for sig ogsaa ganske rimeligt
at de her naturligvis passer bedre paa
end noget andet Sted og
Frischeerne ere forholdsvis langt
ringere end andre Lande. En Ting frem
dræde mig meget da jeg kom i Land.
Jeg havde naturligvis ventet at
Byen rimende af Antallet af
Pleumænd, og fandt allvel ingen
Soldater og kun et ringe Antal af
Pleumænd. Fotbryddere bo i en
meget stor Bygning med en stor Mængde
over, hvor de have sine Alléer
om Natten. Den daglige arbeide

de enten i forskellige Værksteder, som
findes i selve Tøngsted, eller ude for
dette ved offentlige Arbejder, Værk og c.
De kunne isærlig i deres Tøngsted
have her et Sted paa en ørke.
Her er derinde Heste, Fiske, Tøngsted
o. s. v. De ere jo meget godt, have
gode Melde, Rødder, korn og c.
Her i det hele langt bedre end Soldater
og Pleumænd, som Drinke og c.
Efter at vi havde her tilbragt paa den
Maade for Tøngsted til at forlade
Tøngsted, derom deri Gæst her var
god, og her vi nedsatte den i
Blomien og arbeide paa egen Haand;
men vi ender for nogle her under
Tøngsted Gæst, indom de blive ganske
fri. Den mindste Fotbrydder af de
engang tilstede Tøngsted her med
Støden.

afgrindede Bakker, af en liden dandjord
som hoies paa et Underlag af Kalksten,
dækket af gamle Torvler. Vegetationen
her er meget sump, allehaande krybstige
og immergrøne Bær, og skønt det
ikke er den rette Tid er her en stor
Mængde af smukke Blomster. Endnu
Cyperi over her langs Thyden, som ligesom
meget den italienske, men er mere bær-
agtig. Endnu 2 engelske Myr ikke
i Standen ligger en Bærke smaa Fær og
Tilgysen; hvor Bræmningen fra det
store Flod aldrig opføres, og man
kan fra Land se Skinnest staa
helt i Højet omkring Tilgysen.
Endnu en halv engelsk Myr ikke
fra Thyden begynder Thorvegetationen.
Den hæver sig op af Gættene,
som give store smukke Træer og

lige store Pile meget. Under skoven
danner af allehaande mindre Bærke
og Smatler, alle immergrøne. Det smaa
Kryd af disse er en Bærke med en kort
Stamme og Grenene adlids som Paskerens,
ingen Bløde; og det sekkede Græs,
en rund Stamme, jeg har set den
indtil i den her, paa Toppen af den
en stor Græs af grønt bærket Græs.
Fra Toppen af en Bærke ser Landet
godt ud. Floden der slanger sig mellem
de skovklædte Bredder, ligesom den store
Længde af Højtgræs, som
spredt sig for sig selv næsten som
Flod i det flodløse. Ende i Skoven
træffer man af og til en aaben Flod
bærket med Løv, hvor friske grønne
Farve er en behagelig Afværgelse for Øjet
fra det bærket, glimrende Løv paa
Træerne, der ligger som en liden

Det er langt bedre at læse lidt af det end meget og daarligt. Men at prøve over tillykkelig Dragen med saa meget, som selv en godt begavet Drage, for at lade det alt, som læse mere end han har givet af i de gamle Hænder. Følger bliver da at de Fæst enten allerede frimærke Bogen eller læse alt, hvilket og overflødigt kun for Prædikat, og det sidste er næppe end indtækt for, thi man samler dees til en Højdeslægt som rent eller aldrig tæke 1/2.

Det er temmelig, men Folk kunne allerede ikke pille hør for si reise omkring i disse gamle Lande istedet for at have i Europa, som naturligtvis staa som det forjættede Land for alle i de Colonierne.

Der er naturligtvis mange smukke Gjenstande i en Hænder, hvoraf enkelte kommer os for fre af og til, særlig de fortælle om mig og enkelte net og de mest Præst, som er den i Ager, og som i Fortiden er det en eneste. De har truffet som den fortælle hør for si reise, at Folk kan seene Thimth har hørt en almindelig Fjærlig, det er reiser for at glæmme. Formentlig er det den mest smukke.

Der er mange i hvilken man finder ^{14. 559} mange Julemen som i den engelske, der er i denne lille Bogen af Vorden har jeg truffet flere end i nogen By i Sverige i Sverrig og samme Hænder. Nærlig har det været mig, som faldende efter at have været sammen med Hollænderne, som vistnok de meget have Mennesker, men længe ikke have deene Bøger, der ingenierte og dog yderst høflige. Næst at mig selv har jeg, som er den ene dommelig for Engländerne, og finder der har forholdsvis i tænde. Denne.

Man har en behagelig og net Mæde at være givet for prodommende og hjælpem uden at blive prodommende. Man har ikke de Fornæst Rysom som Høfligheder i Tænde, men saa høves man heller, at fange for at den som dride efter jeg dog i Bogen end har vist og taler den min Bogen.

Eller som Tydskeren, der ofte en halv Eng-
Bejant sket gjør En til sin Bæstemand
og betror En eller hans egne og "des gamle
deutsche Vaterland" Sorgen og Belysket.

Ja naar jeg lever sammen med Englands-
dette bære siges jeg om dem, og dette pæter.
Klør den Læstskæder hi mig at det blev
slægt er den største, tygste og lykkeligste
Nation, men at det vilige er de skæpe-
lige Mærkeske i Angang.

Ikke at tale om de engelske Bæver,
som stændende efter minis Ang, er de
smukkeste, smukkeste og frem for alt
reentligste af alle. De Bæver, hvor Bæverne
i og for sig selv stopper, gik de om den hele
Eng: Nationen og Tydsk og saa saa nordlige
dorne og store id saa man blev ganske
vædet ved dem. Det var en Belysket
Forendring at se dem her saa nette og
friske, smulede med de smukke røde
Læber og stændte de smukke hvide Tænder.

Men siges hvad man vil det er dog
altid behagelige og forvædligere at se
paa noget smukt end paa noget tygt.
Men hvor smukt end en Bæver er, skæder
him mig skædet ikke desto mindre ikke
er net og proper. Af denne Bæver skæder
de gamle Bæver, jeg her net, mig
aldrig ikke. De mangle aldrig den
Friskehed, som Bæver holdt Bæver kan
frambringe, ~~men~~ ^{men} den Friske Nation
i det hele tegt ~~hænder~~ ^{hænder} gomme Bæver
til. Bæverne her er alle stændende
af Smidhed og Tydsk, de er net som
Tydskere, og Bæver den hele Eng, ikke
i den fri Natur og røde i Landet, som
i mange Tænder ind i den Bæver
gulede metode. Ly tænket til det paa, hvor
Englands Bæver komme godt og net
meget med de forholdene paa Tydskere
de er Bæver i England. Og er med saa
smaa Bæverige Tydskere indrette ikke
mere, om saa meget.

De kaste den ud fra dem outrent so
Aften, den gæst i Sirkelkæden den ene
minde end den anden og falder blinde
næsten ved Foden af Masten. Det ses
ganske markendeligt ind. Medbrøden
delt den helt ned til Torden og
kan de fuldstændigt velse sig i egen kist
op i Loftet. Foruden den egentlige store
Bænk den bekjendte, bliver den balle Tiden
om sig selv med stor Hastighed, hvilket
fraktes og dog som naar en Bødd.

D. 20de Feb.

Om et Par Uger rejser vi herfra til en
Therm på Sydøst, Tving Jerses Land, for
derfra at gaa ned Langelands til Møllerne.
Lige kaster der af fine Breve fra Sj.
både jeg længe meget efter. Min datter
tilhører til Morgaard og Arsgaard fra
den danske Bødd.

IV.
De Indføde ^{74.359} de levende stannende
af alle Menigheder. Der er der
sæt. Deres magre og tynde, men
kraftige stammer komme ikke andet end
minde om Bødd. De har det mest
hyldigste Hoved og ender her med. Der
skikke forresten være godmodige, smukke
og lyshedsfulde. Deres talte Prest, som
har levet meget iblandt dem, og som
gjør meget af dem siger at de have
et stort Talent for at efterlade alt. De
have mange smukke Huse. Hele den
siden de sig ind over hele Aegnen, Langeland
Ther, tilhøre, med den Landet med en
ind i Færre levende af Bødd. Der
er man Højfærdig. Der forve de sig
næsten ganske sorte, ofte noget i de
de en Lige Færre og blødt end
de med en ganske hvid. Til de

forskjellige Tænder hore forskjellige
Typer, som Nordet og Borneo af Tyder.
En anden iuerrig Hæik er den Maade
paa hvilken de vise at de gaa paa
Friesfiden til et Frientumme. De
tage nemlig Aggebaet af en Hængsle
gjennem den ene Ende og
stikker det gjennem Neuen. Det normale
er imidlertid at der mellem Læder
som alle andre Læder i Norden findes
gamle Tænder som stiftet Portraet mellem
de Elskende, og altid for et Antal af
sædvanne Hængsler med sig som
med en Gidsjælve overledes til Færd.
Som Arbejder ere disse Hængsler
aldeles ubrugelige, og de hore inden
Tid til de Ræder som snart ville

indvi, og ere aldeles ubrugelige til Culturen.
Politet bringe dem her til at gaa paa
Sporet efter indvogne Følgere, hvorefter
de end indmarkede. Deres Maade er
af Tra og bestar af Tyd Tyd og
en Stik til at kaste med, deri Maade af
Hængsler. De leve af vilde Frugter
og Rødder, hvorefter der findes en stor Maade
af Tyd Tyd, navnlig Tænder, samt
Hængsler naar de kunde paa den sat.
Deres vigtigste Maade er den enkelte
Tid eller Borneo af denne Form
af Tyd Tyd. De kaste den med
en Tyd Tyd eller Tyd eller deres
Fjende og kunne godt slaa en Mand
død med den. Det mærkeligste er
at de kunne kaste den saaledes at
den kommer tilbage til dem.